וקולית המוקדשים · במסכת פסחים (דף קכ:) תנן הפגול והטהר מטמאין את הידים דנזרי בהו רבנן משום תנדי כהונה ועגלי כהונה כדמפרש התם, וגזרו אף בטמאות שמשמן טהר: נבלה · אין עלמותיה מטמאים דכתיב (ויקרא יא) בנבלתה ולא בעלמות* וכן שרן הלכך סתומים טהורים אף מלטמא במשא תורה אור

[נעיל עה:]

וכ"ש מגע דאי אפשר לו ליגע ואע"ג דשומר מכניס ומוציא טומאה ה"מ בדבר שאפשר ליגע בטומאה עצמה ואפילו לא נגע בה אלא בשומר, ממא אבל היכא דאי אפשר ליגע בטומאה עצמה אין שומר מטמא: נקובים כל שהוא · אפילו כמוע השערה שאפשר להכניס בו מוע השערה של ראשו או זקנו והרי הוא מטמא בכך כדלקמן: גמ' ואי דליכא כזית מוח מבפנים טומאה בוקעת ועולה · קושיא היא אמאי אין מטמא באהל הרי אין לה חלל טפח וקיימא לן בברכות (דף יח:) כל חלל שאין בו טפח אינו חוצץ בפני המת: ואי · קסבר מוח שבפנים מעלה ארוכה לבשר מבחוץ אע"ג דליכא מוח הואיל ובמחובר לחי סוף המוח לבא שהרי פעמים שהמוח כולו כלה וחוזר ועי המוח גדל הבשר מלמעלה א"כ בלא בשר ובלא מוח קשיב אבר כל עצם חלול ותכן ב) (אהלות פ"א מ"ו) האבריס אין להן שיעור לפיכך פחות מכזית מן המת ופחות מכעדשה מן הארץ: קסבר אין מוח שבפנים מעלה ארוכה לבשר מבחוץ · וכלא הואיל וליכא בשר אין סופו להעלות ארוכה כמי ולא אבר מיקרי: א"ה במוקדשין אמאי טמאים · הרי לא שימשו טהר לאין טהר בפחות מכזית: כי נקבו אמאי טמאין · הא אמרת לאין שומרין מלטרפין לטומאה חמורה: ריבא · דקולית המת: דליכא כזית · לפיכך אין מטמא באהל: סיפא · מוקדשים ושרן ונבלה: דליכא כזית · לפיכך גבי מוקדשין איכא ג) (שיטור) טהר וגבי נבלה ושרן איכא שיעור לטומאה: ומאי קמ"ל · כיון דריבא ליכא כזית ד) אכתי לא (אשמעינן דעצם כשטורה מטמא במגע ולא באהל וכזית מן הנבלה מטמא: מילי מילי · כל דבר ה) שאנה במשנתנו אשמעינן טומאה בכל חד וחד מה שהראה זה לא הראה זה: ריבא · אשמעינן מדלא טימא באהל על כרחיך שמעת מינה דמוח שבפנים אין מעלה ארוכה מבחוץ דאי מעלה, כין אית ביה כין לית ביה ו) ביה מטמא: מעלתא היא · לטהר עצמו ואילטריך לאשמעינן דאכי הוא כדרב מרי משום דבפסחים (דף קכ) לא תנן אלא הפגול והטהר אבל שמעון לא תנן ואשמעינן מהאיתן דמשום ז) דשימשו כזית טהר מטמאה אפי' כשהיא סתומה ולא נגע במוח, ממא משום עצם שמשמש אף הנוגע: לא ניקבה לא · דבעינן אפשר ליגע כדאמר טעמא בהדיא לקמן: לבני אמר לעולם מוח מעלה ארוכה · ומלגיתין בשפה נכרה במגל אי בסכין דמו לא מעלה ארוכה והלכך כיון דליכא כזית מוח דטמאה באהל משום שיעור לא ח) מטמא (ט) אבר, ומוקדשין נבלה ושרן בדאיכא כזית כדאוקימנא, ואבי לא פליג אלא במעלה ארוכה: לארכה: טמאה · ואפילו אין בה לא בשר ולא מוח דמוח שהיה עתיד לבא מבפנים מעלה ארוכה וכיון דדטוחה דעכשיו שייר בה רטובה שלא שיפה: סיפא · לא בשר ולא מוח שהיה עתיד לבא מבפנים מעלה ארוכה השתא כמי לבר הוא ולא בעי שיעור: לרחבה · סביב סביב ואפילו במקום אחד: דקל · אם הטול ממנו רטובה סביב הוא מחיבב שלא האמת דרך לשרף לעצים מן הקרקע למעלה ממקום שנקלף ואם תקליפו לארכו ותשייר לו אחד יש דרך לשרף לעצים: לעולם · ריבא דליכא כזית דלא מוקמינן מתניתין בתרי טעמי וא"ל ליכא כזית הוא מטמא באהל דמוח שבפנים מעלה ארוכה: ומאי טגע מאהיל · מאהיל כמי במשמע כדמפרש ואזיל דליכא תנא דקרי למאהיל 'טוגע': אמאי מהורים · עצם גופיה אבר הוא ובלא מוח כמי מטמא באהל דהא בלא תגיבות אבר הא ליכא שיעור וסתימה לא מהניא ביה דטומאה בוקעת ועולה, ומוקדשים הרי שמשו טהר: נבלה כיון דמתקשקש הוא · ושוב אינו מעלה ארוכה לא אבר הוא הלכך ניקבו לא דלמא אבר הוא דהשתא גרע מקולית שיש בה בכעדשה מות לא דהוה מעלה ארוכה הוא: אף אמר מתניתא · דקרי למאהיל 'טוגע': הטוגע

[נעיל קכד:]

[פרישות כח:]

[זפחים פג:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבי וכו' לא מטמי משום אבר: (ב) ד"ה טמאה וכו' בנבלי חיים: (ג) תוס' ד"ה טגע וכו' לא לאנמרך ליה למתני:

נליון הש"ס

גמ' וקולית הסרן · לאו דוקא דהא שרן מטמא בכעדשה אלא דשיקר פירכא מנבלה ושרן דנקט אגבירות ליטמא הוא דמכ"ן בחיבוטי ב"ב יב: פ"ר ד"ה לין לוחיות:

נוטא/מבנה

עלבית דבר במה מדובר שקולית מת דאתני מלמא באוץ ולא באד?

מבנה

אוקימתות-באמאי דסקין בקולית דאתני

מבנה

קולית הטונות באמנתנו לפי אוקימתא דנאטונה

[נ"ל רב פרי]

נוטא/מבנה

נסיונות דבסס תטרות ר' יוחנן דאיכא תנא נקרי ליה לאמר-נגיד

נן א מיי' פ"ח מהלכות אבות הטומאות הל' ד:

נח ב מיי' פ"ח שם הל' ה:

נט ג ד מיי' פ"ב מהל' טומאת מת הל' ה ופ"ב מהל' אבות הטומאות הל' יא ופ"ד הלכה ב:

ס ה ו ז מיי' פ"ד מהל' טומאת מת הל' יד:

"וקולית המוקדשין הנוגע בהן בין סתומים בין נקובים טמא. קולית נבלה וקולית השרץ הנוגע בהם: סתומים טהורים נקובים כל שהוא טמא במגע, מנין שאף במשא? ת"ל הנוגע והנושא* את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא: גמ' נוגע אין אבל מאהיל לא, היכי דמי? אי דאיכא כזית בשר, באהל נמי ליטמא? דליכא כזית בשר, ואי דאיכא כזית מוח מבפנים *טומאה בוקעת ועולה, באהל נמי ליטמא? דליכא כזית מוח בפנים, ואי מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ אבר מעליא היא, באהל נמי ליטמא? אמר רב יהודה בריה דרבי חייא זאת אומרת: מוח בפנים אינו מעלה ארוכה מבחוץ, בבמאי אוקימתא דליכא כזית, אי הכי במוקדשים אמאי טמא, ותו קולית נבלה וקולית השרץ כי ניקבו אמאי ממאו? הא לא קשיא: הא דליכא כזית סיפא דאיכא כזית ומאי קמ"ל מילי מילי קא משמע לן: הא דאיכא קמ"ל דמוח מבפנים אינו מעלה ארוכה מבחוץ, [ג] מאי דאשמעינן (מאי) קמ"ל שימוש נותר מלאכה היא דאמר *מרי בר אבוה אמר רבי יצחק *עצמות קדשים ששימשו נותר מטמאין את הידים הואיל ונעשה בסיס לדבר האסור נבלה אע"ג דאיכא כזית: ניקבה אין לא ניקבה לא. אביי אמר לעולם מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ, הכא במאי עסקינן בששפה ובדרבי אלעזר דא"ר אלעזר קולית ששפה לארכה טמאה, לרחבה טהורה, וסימניך דיקלא ורבי יוחנן אמר לעולם דאיכא כזית "ומוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ" ומאי "נוגע" דקתני מאהיל, ואי מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ קולית נבלה וקולית השרץ כי לא נקבו אמאי טהורים? אמר רבי בנימין בר גידל אמר ר' יוחנן הכא במאי עסקינן כגון דאיכא כזית מוח המתקשקש: גבי מת טומאה בוקעת ועולה, נבלה כיון דמתקשקש הוא ניקבה אין לא ניקבה לא. א"ר אבין ואיתימא ר' יוסי בר אבין אף אנן נמי תנינא "הנוגע בכחצי זית ומאהיל על חצי זית או חצי זית מאהיל עליו טמא" אי אמרת בשלמא חד שמא הוא משו"ה מצטרף אלא אי אמרת תרי שמי נינהו מי מצטרף? *ותתנן "זה הכלל כל שהוא משמש אחד מצטרף ופשני שמות טהור" אלא מאי, חד שמא הוא, אימא סיפא אבל הנוגע

נוגע אין מאהיל לא · ומ"מ מגע ליה למידק מאהיל לא אי משום דלא קתני לה הא לא קתני נמי משא אע"ג דעצם כשטורה מטמא במשא וי"ל דמשא לא אלטריך (ג) למתני אבל אהל אהל הוה ליה למתני כיון דאין עצם מטמא באהל אע"ג דלא מתני ליה במוקדשין מ"מ הוה ליה למתני באפי נפשיה אמת אע"ג דלא הוי אהל דומיא דטוגע דטוגע בכל מקום טמא אבל מאהיל לא מטמא אלא כגד המוח מ"מ במאי דהוי לתנייה וחס תאמר ולשני ליה הא מני רבי יוסי דלית ליה טומאה בוקעת ושולה לקמן בשמעתין ושמא לא מסתבר ליה לאוקמה כר' יוסי: ואי מוח שבפנים מעלה ארוכה מבחוץ · פירש הקונטרס אע"ג דליכא מוח כלל וזה דתקן מדלא מוקי לה דלית ביה מוח ובחנם דתקן דמדנקט קולית משמע דמיירי דליכא מוח כלל: אי הכי מוקדשים מ' · פירוש בשלמא לי לחיירי בדליכא כזית ח"ש מוקדשין אפי' למ"ד בערבי פסחים (פסחים קכו:) מוכר בכבילה לכל חד חיירי בשיעור דידיה אלא כיון דבמת לחיירי בדליכא שיעור מוקדשין אמאי כו' תימה דמאי קמ"ל רב מרי מתניתין היא ומאי דלא אלא דלא מוקי לה דלית ביה מוח ומאי דלא אלא דלא מוקי לה דלית ביה מוח כבר דעכשיו לא קאמר דפשיטא דטוטין שרפה משום מוח: הכא במאי עסקינן בששפה · דמו לא מעלה ארוכה והלכך כיון דליכא כזית מוח לא מטמא באהל דליכא שיעור ולא הוי נמי אבר ואשמעינן דשיפה ליכא מטמא באהל:

ומאי טגע דקתני מאהיל · וקמ"ל דטגע הייט מאהיל ומלטרפין וא"ת ליתני כזית מן המת הטגע בו ממא ואלא ידענא דטגע הייט מאהיל וי"ל דלא הוה אשמעינן ליה מהכא אלא משום דקיש לן בעלמא דכזית מן המת ממטא באהל אבל אבל המתא דקתני קולית ז) מן המת וקתני טגע מוכיח דטגע הייט מאהיל דאי אפשר ליגע במוח ממש בתוך הקולית אלא ע"י אהל: הכא במאי עסקינן בכזית מוח המתקשקש · הא דלא קאמר כששיפה כדאמר לעיל אפשר דסבירא ליה דשיפה מעלה ארוכה מבחוץ: אמר

שיטה מקובצת

ג) מוקדשין קמ"ל שימוש: ד) חלל חתנן בגרה פ' יוצא דופן [דף מג.] ה) האברים אין להם שיעור אפי' פחות מכזית מן המת ופחות מכזית נבלה ופחות מכעדשה: ו) איכא שמש נותר ונבי שרץ ונבלה איכא שיעור: ז) ליכא כזית וכי אכתי לא אשמעינן: ח) מילי מילי כל דבר והבר ששנה במשנתינו אשמעינן דמטמא בכל חד מה: ו) בין לית ביה הוה מטמא: ז) דמשום דשמשה כזית נותר מטמטא: ח) לא מטמטא משום אבר ובמוקדשין: ט) דקתני קולית חטת דקתני:

ל) בחמת הוא מטמא בהאהלות (פ"ח מ"ו) אבל מייתי לה גם נגדה שם ובמעילה (דף יז:)